

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-9Sa/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7022200427
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Smajdová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:7022200427.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Renátou Smajdovou v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX E. F., právne zastúpený: JUDr. Lenka Molčanová, LL.M., advokátka, so sídlom Kamenná Poruba 15, 093 03 Vranov nad Topľou, IČO: 37 939 068, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.05.2022, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 31.05.2022 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.09.2016.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Administratívne konanie

1. Žalobca žiadosťou zo dňa 18.06.2008 požiadal Sociálnu poisťovňu o starobný dôchodok od 11.06.2008, od dosiahnutia všeobecného dôchodkového veku 62 rokov. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím zo dňa 04.07.2008 priznala žalobcovi starobný dôchodok počnúc od 11.06.2008. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že starobný dôchodok bol žalobcovi priznaný podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s poukazom na splnenie podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 a 2 citovaného zákona, t. j. získania aspoň 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahnutia dôchodkového veku 62 rokov dňom 11.06.2008. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím zo dňa 30.09.2008 a rozhodnutím zo dňa 13.09.2012 rozhodla o zvýšení starobného dôchodku žalobcu okrem iných z dôvodu zohľadnenia ďalších období zamestnania.

2. Žalobca žiadosťou zo dňa 30.08.2013 požiadal Sociálnu poisťovňu o prepočítanie starobného dôchodku. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím zo dňa 31.12.2013 zamietla žiadosť žalobcu zo dňa 30.08.2013 o prepočítanie starobného dôchodku. V odôvodnení tohto rozhodnutia poukázala na priznanie výsluhového príspevku žalobcovi Ministerstvom vnútra SR, na získanie doby služby žalobcom v policajnom zbore v I. a II. kategórii funkcií v trvaní zakladajúcom vznik nároku na starobný dôchodok vo veku 55 rokov za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. a z toho vyplývajúci s poukazom na § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 142 ods. 4 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. uviedla, že na rozhodnutie o starobnom dôchodku žalobcu je príslušné Ministerstvo vnútra SR a nie Sociálna poisťovňa, a preto žiadosť o prepočítanie starobného dôchodku zamietla. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5Sd/22/2014-25 zo dňa 22.03.2016, zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 31.12.2013 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Sociálna poisťovňa, ústredie následne rozhodnutím zo dňa

01.06.2016 opätovne zamietla žiadosť žalobcu zo dňa 30.08.2013 o prepočítanie starobného dôchodku. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 2Sd/47/2016 zo dňa 22.06.2022 rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 01.06.2016 potvrdil. Žalobca kasačnú sťažnosť nepodal.

3. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím zo dňa 07.09.2016 odňala žalobcovi starobný dôchodok od 14.10.2016 z dôvodu, že nebola príslušná o ňom rozhodovať. Proti rozhodnutiu o odňatí starobného dôchodku podal žalobca odvolanie.

4. Sociálna poisťovňa, prvýkrát rozhodnutím jej generálneho riaditeľa zo dňa 15.12.2016 potvrdila prvostupňové rozhodnutie o odňatí starobného dôchodku. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7Sa/5/2017-52 zo dňa 22.06.2018 bola zamietnutá žaloba žalobcu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej zo dňa 15.12.2016. Tento rozsudok krajského súdu bol na základe kasačnej sťažnosti podanej žalobcom, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „kasačný súd“) sp. zn. 9Sk/36/2018 zo dňa 27.05.2020 zmenený tak, že sa zrušuje rozhodnutie žalovanej zo dňa 15.12.2016 a vec sa jej vracia na ďalšie konanie. Kasačný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vytkol krajskému súdu nedostatočné vysporiadanie sa s kompetenčnou otázkou, teda kompetenciou Sociálnej poisťovne vo veci rozhodovať, vrátane neposúdenia kritérií rozhodných podľa kasačného súdu pre vysporiadanie sa s touto otázkou.

5. Sociálna poisťovňa druhýkrát rozhodnutím jej generálneho riaditeľa zo dňa 31.05.2022 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) opätovne potvrdila prvostupňové rozhodnutie o odňatí starobného dôchodku. Žalovaná dôvodnosť odňatia starobného dôchodku odôvodňovala nedostatkom svojej kompetencie rozhodovať o starobnom dôchodku žalobcu, a to s poukazom na právne závery vyslovené Najvyšším súdom SR v jeho judikáte č. 41/2016 ako aj ďalších rozhodnutiach, v zmysle ktorých rozhodovanie o starobnom dôchodku podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. poistenca, ktorému bol priznaný príspevok za službu alebo výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok patrí do kompetencie orgánu uvedeného v § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. a nie Sociálnej poisťovne, za podmienky ak poistenec po vzniku nároku na starobný dôchodok nebol nepretržite zamestnaný do 31.12.2023 resp. v prípade policajtov do 30.06.2002, pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. Podľa žalovanej vznikol žalobcovi nárok na starobný dôchodok dosiahnutím veku 55 rokov od 11.06.2001 podľa zákona č. 100/1988 Zb. a žalobca počnúc týmto dňom nebol nepretržite zamestnaný do 30.06.2002, t.j. do účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z., nakoľko obdobie nezamestnanosti žalobcu bez poberania podpory v nezamestnanosti od 01.01.2001 do 17.02.2002 v zmysle § 9 ods. 1 písm d) zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 446/2000 Z. z. žalovaná nevyhodnotila ako dobu zamestnania, preto na rozhodovanie o jeho starobnom dôchodku nebola a nie je príslušná žalovaná ale Ministerstvo vnútra SR.

6. Sociálna poisťovňa, ústredie listom zo dňa 01.06.2016 postúpila Ministerstvu vnútra SR žiadosť žalobcu o prepočítanie starobného dôchodku zo dňa 30.08.2013 a ministerstvo v reakcii na postúpenie listom z 29.06.2016 požiadalo žalovanú o zaslanie právoplatného rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o prepočet dôchodku, a aj o zaslanie rozhodnutia o odňatí starobného dôchodku. Sociálna poisťovňa, ústredie zároveň listom zo dňa 07.09.2016 postúpila Ministerstvu vnútra SR žiadosť žalobcu o starobný dôchodok zo dňa 18.06.2008 a ministerstvo v reakcii na postúpenie listom zo 04.10.2016 požiadalo žalovanú o zaslanie právoplatných rozhodnutí o zamietnutí žiadosti o prepočet dôchodku a o odňatí starobného dôchodku. Žalovaná listom zo dňa 02.02.2017 zaslala ministerstvu právoplatné rozhodnutie o odňatí starobného dôchodku (prvostupňové rozhodnutie zo dňa 07.09.2016 v spojení s potvrdzujúcim druhostupňovým rozhodnutím zo dňa 15.12.2016).

7. V administratívnom spise sa nachádza rozhodnutie Ministerstva vnútra SR č. SPC-34.377/5-S-99 zo dňa 05.11.1999, ktorým bol žalobcovi po skončení služobného pomeru v policajnom zbore uvoľnením dňom 30.09.1999, priznaný podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Zb. výsluhový príspevok od 01.10.1999 za dobu služby v trvaní 26 skončených rokov. Ďalej potvrdenie Ministerstva vnútra SR č. SRLZ-34.377-15/SZ-2007 zo dňa 24.09.2007 vydané žalobcovi, podľa ktorého pre nárok na výsluhový príspevok bola žalobcovi zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 01.09.1969 do 31.08.1970) a služba v policajnom zbore od 01.08.1974 do 30.09.1999. Ďalej potvrdenie Ministerstva vnútra SR č. SPOU-OSZ-34377-19/2013-VZ zo dňa 25.11.2013, podľa ktorého na určenie sumy výsluhového príspevku bola žalobcovi zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 01.09.1969 do 31.08.1970 v II. kategórii funkcií, doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 01.08.1974 do

31.05.1978 v II. kategórii funkcií a doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 01.06.1978 do 30.09.1999 v I. kategórii funkcií, spolu doba v trvaní 26 rokov a 67 dní.

4. V administratívnom spise sa tiež nachádza potvrdenie Národného úradu práce, Okresného úradu práce Levoča č. j. 2124/2002-SPT zo dňa 14.03.2002, podľa ktorého bol žalobca evidovaný ako nezamestnaný v období od 01.10.1999 do 17.02.2002, a z toho podporu v nezamestnanosti poberal v období od 01.10.1999 do 30.06.2000. Podľa tohto potvrdenia bol žalobca zamestnaný u zamestnávateľa Slovenská správa ciest v období od 18.02.2002 do 31.12.2003.

5. Podľa osobného listu dôchodkového poistenia nachádzajúceho sa v administratívnom spise žalobca dosiahol nasledovné doby dôchodkového poistenia (v civilnom zamestnaní): pred služobným pomerom od 01.09.1960 do 31.07.1974 (bez obdobia od 10.03.1965 do 31.08.1965 a bez obdobia od 01.09.1969 do 31.08.1970, obdobie vojenskej služby) a následne po služobnom pomere od 01.10.1999 do 10.06.2008 (bez obdobia od 01.01.2001 do 17.02.2002), spolu doba v trvaní 20 rokov a 5 dní.

II.

Súdne konanie

6. Žalobou podanou 11.08.2022 Krajskému súdu v Košiciach sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 31.05.2022 (napadnuté rozhodnutie) ako aj ním potvrdeného prvostupňového rozhodnutia žalovanej zo dňa 07.09.2016 o odňatí starobného dôchodku. Žalobca v podstatnej časti svoje žalobné dôvody (námietky) vymedzil takto:

- Žalobca namieta, že v úvode napadnutého rozhodnutia nie je uvedené kto rozhodnutie vydal (formou výslovného označenia kompetentného orgánu Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne) a vo výrokovej časti nebolo rozhodnuté o zamietnutí odvolania žalobcu, keďže výrok obsahuje len potvrdenie prvostupňového rozhodnutia v rozpore s § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Tiež namieta, že do výrokovej časti rozhodnutia je zahrnutý odkaz na rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 9Sk/36/2018 zo dňa 27.05.2020.

- Žalobca namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, keď sa žalovaná v rozpore so závermi najvyššieho súdu v rozsudku zo dňa 27.05.2020 o potrebe vysporiadať sa s námietskami žalobcu, sa s nasledovnými námietskami nevysporiadala: (1) priznanie výsluhového príspevku na základe iných princípov ako starobný dôchodok, pričom výsluhový príspevok nie je výsluhovým dôchodkom, len za považuje, (2) odlišný mechanizmus výpočtu priznaného výsluhového príspevku oproti spôsobu výpočtu výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z., (3) nezhodnotenie dôb civilného zamestnania vo výsluhovom príspevku, (4) danosť kompetencie Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o starobnom dôchodku v zmysle § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, nakoľko žalobca pri zohľadnení dôb zamestnania aj náhradných dôb bol zamestnaný k 31.12.2003, nepoberal starobný dôchodok, (5) danosť kompetencie Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o starobnom dôchodku v zmysle č. 33 Dohovoru č. 128 a (6) nepoužiteľnosť judikatúry, na ktorú odkazuje správny orgán, nakoľko v danom prípade ide o odňatie už priznaného starobného dôchodku.

- Žalobca namieta, že žalovaná sa v napadnutom rozhodnutí „reštriktívne a separátne“ zaoberá iba jedinou okolnosťou, a to dobou nezamestnanosti žalobcu, ako podkladu pre závery o tom, že nemá kompetenciu na rozhodovanie o starobnom dôchodku žalobcu.

- Podľa žalobcu žalovaná opomemula nasledovné skutočnosti: Žalobca dosiahol dôchodkový vek 55 rokov dňa 11.06.2001 a preukázateľne prispieval do všeobecného systému dôchodkového poistenia pred i po 31.12.2003. Sociálna poisťovňa svoju kompetenciu prehlásila nielen pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 04.07.2008, ale aj v rozhodnutí zo dňa 30.09.2008 a 13.09.2012, aj pri oznámení zo 14.10.2008 a pod. Kompetencia Sociálnej poisťovne bola a je daná na základe čl. 30 alternatívne čl. 33 dohovoru č. 128, ktorý má v zmysle čl. 154c ods. 1 Ústavy SR prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, na podporu čoho poukazuje žalobca napr. na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 9So/74/2014 zo dňa 27.01.2016, sp. zn. 9So/157/2014 zo dňa 24.02.2016, sp. zn. 9So/211/2015 zo dňa 27.09.2017. Kompetencia Sociálnej poisťovne bola a je daná aj s poukazom na skutočnosť, že hneď po skončení služobného pomeru bol žalobca evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, a ako uchádzač o zamestnanie bol dôchodkovo poistený a v súlade s § 9 zákona č. 100/1988 Zb. a § 255 ods. 1 zákona o sociálnom

poistení sa mu doba evidencie uchádzača o zamestnanie započítava za stanovených podmienok ako náhradná doba dôchodkového poistenia. Dôchodkové poistenie žalobcu vo všeobecnom systéme bolo potvrdené aj rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 13.09.2012, v dôsledku čoho žalobca spolu s evidenciou ako uchádzač o zamestnanie, neskôr ako zamestnaný, bol zamestnaný aj ku dňu účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. (ktorý vylúčil aplikáciu § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb.)

- Podľa žalobcu žalovaná tiež opomemula, že Ministerstvo vnútra SR sa nehlási bezvýhradne ku svojej kompetencii rozhodovať o dôchodkových nárokoch žalobcu a je tu hrozba, že sa bude reálne dištancovať od konania o nich, vzhľadom na ich uplatnenie za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, teda v čase, keď § 143a zákona č. 328/2002 Z. z. vylučuje použitie ust § 130 a 145 zákona č. 100/1988 Zb. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na kompetenčné spory medzi Sociálnou poisťovňou a Ministerstvom vnútra SR, ktorí sa súčasne nehlásia ku svojej kompetencii voči poistencom, ktorí prispievali do všeobecného aj osobitného systému dôchodkového poistenia, konkrétne napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Komp/1/2017 z 29.03.2018, ktorým bola určená kompetencia Sociálnej poisťovne.

- Žalobca namieta, že v rozpore so závermi najvyššieho súdu v jeho zrušujúcom rozsudku zo dňa 27.05.2020 žalovaná nekonala a nevyzvala žalobcu na špecifikovanie jeho profesijného zaradenia.

- Žalobca v ďalšom namieta účelový a selektívny výber rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, na ktoré žalovaná na podporu svojich záverov poukazuje, a nezohľadnenie iných rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ako napr. sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2018, sp. zn. 1So/138/2011, sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012, sp. zn. 9So/138/2011 zo dňa 22.08.2012. Ako aj na to, že žalovanou označený rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4So/97/2008 zo dňa 26.02.2009 v napadnutom rozhodnutí sa týkal posudzovania nárokov na invalidný dôchodok.

- Žalobca v ostatnej časti žaloby poukazuje na podporu svojej argumentácie na princípy dobrej verejnej správy (aj s odkazom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy z 20.06.2007 o dobrej verejnej správe, ako aj na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr/5/2013 zo dňa 19.03.2013), poukazuje na znenie článku 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 (základné právo na ochranu vlastníctva) a čl. 39 ods. 1 (základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe) Ústavy SR, na princíp legitímneho očakávania (aj s odkazom na jeho obsahové vymedzenie v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/2004), ako aj na vymedzenie pojmu majetku v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva.

- Na záver žalobca uviedol, že primeraným je také hmotné zabezpečenie, ktoré zodpovedá celej dĺžke poistenia bez ohľadu na to, či poistenie bolo získané v osobitnom alebo vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Podľa žalobcu kto konal s dôverou v určitý zákon, nemá byť vo svojej dôvere sklamaný obzvlášť, ak táto dôvera vyústila v právoplatné rozhodnutie o priznaní starobného dôchodku po obdobie viac ako 8 rokov. Žalobca sa nestotožňuje s formalistickým a „dehumanizačným“ prístupom Sociálnej poisťovne pri odňatí starobného dôchodku, ktoré odňatie aj s ohľadom na svoju ostatnú argumentáciu považuje za neprípustné a nelegitímne. Zdôraznil, že sa cíti byť ukrátený na svojich právach odňatím starobného dôchodku, keďže jeho priamym dôsledkom je neprimerané zníženie jeho hmotného zabezpečenia v starobe a vzhľadom na svoje vek i zdravotný stav si už žalobca nemôže zabezpečiť náhradu za túto stratu príjmu. Nakoniec vyslovil aj vnútorné presvedčenie o stratégii žalovanej smerujúcej k naťahovaniu času až kým nenastane objektívna skutočnosť smrti žalobcu.

7. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe zo dňa 19.10.2022 zotrvala na správnosti napadnutého rozhodnutia tak po formálnej aj obsahovej stránke a žalobné námietky považovala za nedôvodné. Žalobca v replike zo dňa 12.12.2022 zotrval na žalobnej argumentácii. Žalovaná nereagovala na výzvu súdu z 03.01.2023 a dupliku nepodala.

8. Súd prípisom z 20.02.2024 vyzval Ministerstvo vnútra SR na oznámenie, či ním bol žalobcovi priznaný starobný dôchodok, na ktorú výzvu reagovalo ministerstvom oznámením z 27.02.2024, v ktorom uviedlo, že v súvislosti s postúpenou žiadosťou žalobcu o prepočítanie starobného dôchodku z 30.08.2013 a o priznanie starobného dôchodku z 18.06.2008 zo strany Sociálnej poisťovne požiadalo ministerstvo Sociálnu poisťovňu o prevod poistného za príslušné obdobie na účet ministerstva, pričom podľa zaužívanej praxe sa poistné prevádza až po právoplatnom skončení súdneho konania o odňatí starobného dôchodku, a preto ministerstvo prerušilo konania o postúpených žiadostiach žalobcu až

do prevodu poistného. Ministerstvo tiež oznámilo, že do konania o postúpených žiadostiach zahrnuje aj žiadosť žalobcu o starobný dôchodok podanú ministerstvu ešte dňa 11.10.2001, ktorá bola v pôvodnom konaní vedenom o nej ukončená vydaním oznámenia, že pre žalobcu je ku dňu 01.10.2001 výhodnejšie poberanie výsluhového príspevku ako poberanie starobného dôchodku, pričom rozhodnutie vo veci vydané nebolo. Zároveň ministerstvo zdôraznilo, že vybavenie žiadosti o starobný dôchodok (bez rozhodnutia) nebol v minulosti výnimkou a poberatelia výsluhových dávok ho akceptovali. Podľa ministerstva tým, že žalobca netrval na rozhodnutí o jeho žiadosti o starobný dôchodok si tak konkludentne vybral poberanie výsluhového príspevku aj po dovŕšení dôchodkového veku. Tiež uviedlo, že prihliada na každú žiadosť o starobný dôchodok, o ktorej nebolo rozhodnuté, podanú poberateľmi výsluhových dávok, opäť preverí všetky podklady a vyžiada si od Sociálnej poisťovne prevod poistného, následne vypočíta výšku starobného dôchodku ku dňu vzniku nároku a porovná ho s výškou poberanej výsluhovej dávky k rozhodujúcemu dňu a vyzve žiadateľa, aby si vybral, ktorú z uvedených dávok chce do budúcnosti poberať a podľa následnej voľby vydá ministerstvo rozhodnutie vo veci. Takýto postup si zvolilo ministerstvo aj v prípade žalobcu, avšak nakoľko doposiaľ nebolo Sociálnou poisťovňou prevedené poistné, nemohlo ministerstvo pristúpiť k výpočtu výšky starobného dôchodku žalobcu a k porovnaniu s výškou poberanej výsluhovej dávky po jej zvýšení podľa § 67 ods. 4 citovaného zákona a následne k výzve žalobcu na voľbu medzi týmito dávkami, nakoľko poberateľ môže len jednu z uvedených dávok (a to zrejme na názor prezentovaný ministerstvom v úvode svojho oznámenia, že v zmysle záverov Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí publikovanom v zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 55/2011 môže byť žiadosť žalobcu o starobný dôchodok posúdená ako žiadosť o zvýšenie dávky podľa § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z.). S obsahom tohto oznámenia ministerstva boli účastníci oboznámení na pojednávaní konanom 22.03.2024, a následne im predmetné oznámenie bolo aj elektronicky doručené.

9. Na pojednávaní konanom dňa 22.03.2024 a následne dňa 12.04.2023 žalovaná zotrvala na správnosti napadnutého rozhodnutia. Žalobca zotrval na svojej žalobnej argumentácii s tým, že prostredníctvom svojej právnej zástupkyne nad rámec tejto argumentácie osobitne zdôraznil, že za rozhodujúcu skutočnosť v danej veci považuje to, že žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku a bol mu priznaný až od dosiahnutia všeobecného dôchodkového veku 62 rokov od 11.06.2008 a nie spätne za tzv. prechodné obdobie rokov 2000 až do 31.12.2003. A z uvedeného dôvodu nie sú na prípad žalobcu aplikovateľné závery v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR publikovanom v zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. 41/2016, keďže išlo o odlišnú skutkovú situáciu, keď sa rozhodovalo o priznaní dôchodku aj za obdobie pred 31.12.2003. Tiež zdôraznil, že svoju voľbu poberať starobný dôchodok až od dosiahnutia všeobecného dôchodkového veku 62 rokov deklaroval nielen neformálne, ale písomným prejavom vo svojej žiadosti z 18.06.2008. Zdôraznil, že nevzhladá ani prekážku v podobe poberania výsluhového príspevku, ktorý je dávkou odlišnou od starobného dôchodku, a to s opätovným poukazom najmä na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7So/138/2011 a 9So/138/2011. Nad rámec dôvodov žaloby na podporu danosti právomoci žalovanej poukázal na čl. 15 Dohovoru č. 128 podľa ktorého „Krytou sociálnou udalosťou je prežitie ustanoveného veku“. Vo vzťahu k namietaným nedostatkom záhlavia a výrokovej časti napadnutého rozhodnutia doplnil, že žalovaná nevyužila ustanovenia pre potencionálnu opravu tejto chyby. V reakcii na oznámenie ministerstva doručené správne súdu žalobca uviedol, že z tohto oznámenia je zrejmé, že starobný dôchodok mu ani ministerstvom nebol doposiaľ priznaný. Žalobca uviedol, že starobný dôchodok mu Sociálnou poisťovňou prestal byť vyplácaný počnúc odo dňa jeho odňatia t. j. od 14.10.2016, čo potvrdila aj žalovaná na pojednávaní.

III.

Relevantná právna úprava

10. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, v znení účinnom do 31.12.2020, zamestnaním na účely tohto zákona, ak ďalej nie je ustanovené inak, sa rozumejú činnosti, ktoré vykonávajú osoby uvedené v § 6 ods. 1. [Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb., v znení účinnom do 31.12.2020, na dôchodkovom zabezpečení sú zúčastnení a) zamestnanci zúčastnení na nemocenskom poistení, b) vojaci z povolania, príslušníci ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov a Slovenskej informačnej služby, c) samostatne zárobkovo činné osoby a spolupracujúce osoby, d) osoby zárobkovo činné v cudzine za podmienok uvedených v § 11.]

11. Podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 31.12.2020, ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho ako náhradná doba: doba nezamestnanosti.

12. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.01.2021, zamestnaním na účely tohto zákona, ak ďalej nie je ustanovené inak, sa rozumejú činnosti, ktoré vykonávajú osoby uvedené v § 6 ods. 1, v § 6 ods. 2 písm. a) a b), a účasť na dôchodkovom zabezpečení osôb uvedených v § 6 ods. 2 písm. c). Účasť na dôchodkovom zabezpečení osôb uvedených v § 6 ods. 2 písm. c) sa hodnotí ako zamestnanie v rozsahu najviac 10 rokov. [Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.01.2021, na dôchodkovom zabezpečení sú zúčastnení a) zamestnanci zúčastnení na nemocenskom poistení, b) vojaci, ktorí vykonávajú profesionálnu službu v ozbrojených silách a ktorým za výkon profesionálnej služby nevznikne nárok na výsluhový dôchodok alebo invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, príslušníci ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov a Slovenskej informačnej služby, c) samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu bol vyšší ako 100 000 Sk. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, na dôchodkovom zabezpečení môžu byť zúčastnené a) spolupracujúce osoby samostatne zárobkovo činných osôb zúčastnených na dôchodkovom zabezpečení, b) osoby zárobkovo činné v cudzine, c) osoby, ktoré získali aspoň jeden rok účasti na dôchodkovom zabezpečení a dobrovoľne pokračujú v účasti na dôchodkovom zabezpečení.]

13. Podľa § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.01.2021 (v znení novely zákonom č. 446/2000 Z. z.), ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho ako náhradná doba: doba, po ktorú sa evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 169c ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.01.2021 (v znení novely zákonom č. 446/2000 Z. z.), doba nezamestnanosti získaná do 31. decembra 2000 sa hodnotí od 1. januára 2001 podľa predpisov platných v období, v ktorom táto doba bola získaná.

15. Podľa § 14 ods. 8 písm. b) zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni, štát platí poistné na nemocenské poistenie za uchádzačov o zamestnanie nepoberajúcich hmotné zabezpečenie. V ods. 9 tohto ustanovenia sú uvedené osoby, za ktoré platí štát poistné na dôchodkové zabezpečenie. Podľa ods. 11 tohto ustanovenia, Národný úrad práce platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za uchádzačov o zamestnanie poberajúcich hmotné zabezpečenie.

16. Podľa § 129 piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. označenej ako „Sociálne zabezpečenie vojakov z povolania, príslušníkov zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy“, pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnosti služby hmotne zabezpečené ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len „vojaci z povolania“), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

17. Podľa § 130 ods. 1 piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., služba vojakov z povolania (ďalej len „služba“) vykonávaná pred 1. januárom 2000 je zaradená na účely dôchodkového zabezpečenia podľa druhov vykonávaných funkcií do I. alebo II. kategórie. Služba vykonávaná po 31. decembri 1999 sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje za zamestnanie III. pracovnej kategórie.

18. Podľa § 132 ods. 1 piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň a) 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií, b) 57 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu v ostatných prípadoch.

19. Podľa § 142 ods. 4 piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a o vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva, c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

20. Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb., nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

21. Podľa § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov (účinného od 01.07.2002), ak poistenec Sociálnej poisťovne, ktorému vznikol nárok na výplatu starobného dôchodku pred 1. januárom 2004 a na výplatu tohto dôchodku je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia, požiada o zvýšenie starobného dôchodku podľa osobitného predpisu,33e) [pozn. odkaz na § 261 ods. 3 a § 293l ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.] vyžiada si útvar sociálneho zabezpečenia alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia prevedenie poistného na starobné poistenie, údaje o dobe trvania dôchodkového poistenia a údaje o príjmoch za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 od Sociálnej poisťovne. Sociálna poisťovňa je povinná vyžiadané poistné na starobné poistenie a údaje o poistencovi odvieť útvaru sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia do 30 dní od vyžiadania, ak také poistné nebolo zhodnotené pre nárok na dôchodok a jeho výšku Sociálnou poisťovňou. Starobný dôchodok podľa osobitného predpisu33e) v takom prípade zvyšuje príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

22. Podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z., výsluhové príspevky, na ktoré vznikol nárok podľa § 211 ods. 1 písm. d) a odseku 2 zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, sa považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

23. Podľa § 143a, bod 1 zákona č. 328/2002 Z. z. sa od 1. júla 2002 na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužijú § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

24. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona. Náhradné doby získané po vzniku nároku na starobný dôchodok sa posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. Ak rozhodujúce obdobie na určenie priemerného osobného mzdového bodu je kratšie ako desať rokov, predlžuje sa toto rozhodujúce obdobie pred 1. januárom 1994 tak, aby bolo desať rokov. Ustanovenia § 63 ods. 1 až 8 platia rovnako.

IV.

Posúdenie vecí správnym súdom

25. S účinnosťou ku dňu 1. júna 2023 začal svoju činnosť Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“). V súlade s § 3 ods. 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výkon súdnictva prešiel z Krajského súdu v Košiciach a z Krajského súdu v Prešove na Správny súd v Košiciach vo všetkých veciach, v ktorý je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov. V predmetnej veci je preto na konanie od 01.06.2023 príslušný Správny súd v Košiciach.

26. Správny súd v Košiciach po zistení, že ide o žalobu v sociálnej veci podľa § 199 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), žaloba spíňa náležitosti (§ 202 ods. 1 a 2 SSP), bola podaná oprávnenou osobou (§ 178 ods. 1 SSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 181 ods. 1 SSP), po nariadení pojednávania meritórne preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovanej v zákonom rozsahu (§ 134 ods. 2, § 202 ods. 2 a § 203 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, a preto bolo potrebné žalobou napadnuté rozhodnutie ako aj jemu prechádzajúce prvostupňové rozhodnutie zrušiť podľa § 191 ods. 1 písm. c) a e) SSP.

27. Predmetom prieskumu v tomto konaní je rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 31.05.2022, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie žalovanej zo dňa 07.09.2016 o odňatí starobného dôchodku žalobcovi počnúc od 14.10.2016.

28. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalovaná potom ako vyhovelá žiadosti žalobcu o priznanie starobného dôchodku a priznala mu starobný dôchodok počnúc od dosiahnutia veku 62 rokov t. j. od 11.06.2008 podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. a tento dôchodok dvakrát samostatnými rozhodnutiami zvyšovala, majúc za to, že na rozhodovanie o ňom je kompetentná [rozhodnutie o priznaní zo dňa 04.07.2008 a rozhodnutia o zvyšovaní 30.09.2008 a 13.09.2012], svoju kompetentnosť prehodnotila. A to prvýkrát pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o prepočítanie výšky starobného dôchodku a následne, keď starobný dôchodok od 14.10.2016 žalobcovi odňala pre nedostatok svojej kompetencie o ňom rozhodovať [rozhodnutie zo dňa 07.09.2016]. Po zrušení prvého potvrdzujúceho rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej rozhodnutím kasačného súdu [rozhodnutie zo dňa 15.12.2016 zrušené rozsudkom kasačného súdu sp. zn. 9Sk/36/2018 zo dňa 27.05.2020] generálny riaditeľ žalovanej napadnutým rozhodnutím zo dňa 31.05.2022 prvostupňové rozhodnutie o odňatí dôchodku opätovne potvrdil.

29. Žalovaná pri určení nedostatku svojej kompetencie vychádzala z judikátu R 41/2016 zverejneného v čiastke 5/2016 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého „Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov nie je vylúčená pri nárokoch na starobný dôchodok policajtov, ktoré vznikli do 30. júna 2002 a policajt nebol k tomuto dňu nepretržite zamestnaný.“, konkrétne podľa záverov tohto judikátu nie je vylúčená aplikácia § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ustanovujúca právomoc osobitných orgánov sociálneho zabezpečenia na rozhodovanie o starobných dôchodkov osobitných skupín poistencov (okrem iných policajtov) za predpokladu ak nárok na starobný dôchodok vznikol do 30.06.2002 (t.j. do účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.07.2002 a ktorý v ustanovení § 143a, bod 1 vylučuje použitie § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. od 01.07.2002 na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov) ak policajt nebol k tomuto dňu nepretržite zamestnaný.

30. Správny súd na úvod pripomína, že vyčlenením osobitného systému sociálneho zabezpečenia zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (okrem iných profesií v prípade vojakov prvýkrát zákonom č. 114/1998 Z. z. s účinnosťou od 01.05.1998 a následne zákonom č. 328/2002 Z. z. a v prípade policajtov prvýkrát zákonom č. 328/2002 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2002) vzniknuté otázky právomoci - kompetencie osobitných orgánov sociálneho zabezpečenia označených v § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. resp. Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o starobných dôchodkov, na ktoré vznikol nárok pred týmto vyčlenením podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. (s ohľadom na úpravu v § 103 bod. 2 zákona č. 114/1998 Z. z. resp. § 143a, bod 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o vylúčení použiteľnosti ustanovení § 130 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov počnúc účinnosťou novej osobitnej zákonnej úpravy ich sociálneho zabezpečenia), boli riešené a ustálené následnou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Takýmto rozhodnutím je záväzný judikát č. 41/2016, pričom v ňom formulované závery neboli prekonané ani neskoršou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR a následne Najvyššieho správneho súdu SR. Nakoniec obdobné závery boli Najvyšším súdom SR vyslovené aj v zjednocujúcom stanovisku jeho správneho kolégia č. Snj 24/2020 zo dňa 17.06.2020, a to ako výnimka zo všeobecnej kompetencie Sociálnej poisťovne označená v bode 3. písm. a) tohto stanoviska.

31. Z predmetného judikátu R 41/2016 vyplýva, že pre určenie kompetentného orgánu aplikovaním záverov tohto judikátu je rozhodujúce posúdenie dvoch skutočností, a to času vzniku nároku na starobný dôchodok a nepretržitosti zamestnania ku dňu 30.06.2002. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaná v posudzovanej veci obe rozhodné skutočnosti vyhodnotila tak, že pri aplikovaní záverov tohto judikátu vylučujú jej kompetentnosť pre rozhodovanie o starobnom dôchodku žalobcu.

32. Vo vzťahu k prvej rozhodnej skutočnosti (čas vzniku nároku na starobný dôchodok) žalovaná dospela k záveru, že žalobcovi vznikol starobný dôchodok dosiahnutím veku 55 rokov dňa 11.06.2001, t. j. pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z., ktorý záver oprela o potvrdenie Ministerstva vnútra SR zo dňa 25.11.2013 o hodnotení doby služby žalobcu v období od 01.06.1978 do 30.09.1999 v I. kategórii funkcií, čím dosiahnutie doby služby v tejto kategórii funkcií v trvaní najmenej 20 rokov zakladá vznik nároku na starobný dôchodok v zmysle § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. vo zvýhodnenom veku 55 rokov.

33. Vo vzťahu k druhej rozhodnej skutočnosti (nepretržitosť zamestnania ku 30.06.2002) žalovaná dospela k záveru, že žalobca nebol po vzniku nároku na starobný dôchodok (po 11.06.2001) nepretržite

zamestnaný ku dňu 30.06.2002 (t. j. ku dňu predchádzajúcemu dňu nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z.), ktorý záver odôvodnila tým, že obdobie evidovanej nezamestnanosti po vzniku nároku na dôchodok bez vyplácania podpory v nezamestnanosti v zmysle § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.01.2001 nie je zamestnaním, a preto zamestnanie žalobcu po vzniku nároku na dôchodok nebolo nepretržité ku dňu 30.06.2002.

34. Pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia ako aj aplikability označeného judikátu považoval správny súd za rozhodujúce, či tieto vyššie zhrnuté skutkové a právne závery žalovanej o čase vzniku nároku na starobný dôchodok a nepretržitosti zamestnania žalobcu vychádzajú z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a jeho správneho právneho posúdenia.

35. Žalobca narodený XX.XX.XXXX dosiahol vek 55 rokov dňa 11.06.2001, vek 57 rokov dňa 11.06.2003 a vek 62 rokov dňa 11.06.2008.

36. V predmetnej veci nebolo sporné, že žalobca dosiahol dobu služobného pomeru v trvaní viac ako 25 rokov, služobný pomer skončil ku dňu 30.09.1999 vo veku 53 rokov pred dosiahnutím dôchodkového veku a počnúc od 01.10.1999 je poberateľom výsluhového príspevku podľa § 210 a § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 73/1998 Zb. (ktorý je v zmysle § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z. od 01.07.2002 považovaný za výsluhový dôchodok). Pre výpočet výsluhového príspevku bola rozhodná len doba služobného pomeru a nie doba civilného zamestnania. Žalobcovi na určenie sumy výsluhového príspevku bola zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 01.09.1969 do 31.08.1970 a doba služobného pomeru od 01.08.1974 do 30.09.1999, spolu doba v trvaní 26 rokov a 67 dní.

37. Obdobia dôchodkového poistenia v civilnom zamestnaní boli žalobcovi prvýkrát zhodnotené v starobnom dôchodku, ktorý mu bol prvýkrát na jeho žiadosť priznaný žalovanou počnúc od 11.06.2008 a následne odňatý počnúc od 14.10.2016, ako je to vyššie vymedzené.

38. Žalobca podľa osobného listu dôchodkového poistenia dosiahol nasledovné doby dôchodkového poistenia v civilnom zamestnaní: pred služobným pomerom od 01.09.1960 do 31.07.1974 (bez obdobia od 10.03.1965 do 31.08.1965 a bez obdobia od 01.09.1969 do 31.08.1970, obdobie vojenskej služby) a následne po služobnom pomere od 01.10.1999 do 10.06.2008 (bez obdobia od 01.01.2001 do 17.02.2002), spolu doba v trvaní 20 rokov a 5 dní.

39. Žalobca bol podľa potvrdenia Okresného úradu práce Levoča zo dňa 14.03.2002 po skončení služobného pomeru evidovaný ako nezamestnaný v období od 01.10.1999 do 17.02.2002, a z toho podporu v nezamestnanosti poberal v období od 01.10.1999 do 30.06.2000. Následne bol žalobca zamestnaný u Slovenskej správy ciest v období od 18.02.2002 do 31.12.2003.

40. Správny súd má za to, že z judikátornej požiadavky nepretržitosti zamestnania ku dňu 30.06.2002 (pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. dňom 01.07.2002) pre danosť príslušnosti Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o starobnom dôchodku bývalého policajta priamo vyplýva, že je relevantná len v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z. t. j. pred 01.07.2002.

41. Vznik nároku žalobcu na starobný dôchodok vo veku 55 rokov pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z., ako to ustálila žalovaná, nie je možné v okolnostiach danej veci podľa správneho súdu považovať za skutočnosť nesporne a dostatočne preukázanú. Posúdenie času vzniku nároku na starobný dôchodok pred alebo po účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z. teda dosiahnutím veku 55 rokov (dňa 11.06.2001 t. j. pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z. pred 01.07.2002) alebo dosiahnutím veku 57 rokov (11.06.2003 t. j. po účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z.) je v zmysle § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. priamo závislé od toho, či žalobca dosiahol dobu zamestnania (služby) v prvej kategórii funkcií v rozsahu aspoň 20-tich rokov. Dôkaz, o ktorý opiera žalovaná zistenie o dosiahnutí doby služby v I. kategórii funkcií v rozsahu najmenej 20 rokov – oznámenie Ministerstva vnútra zo dňa 25.11.2013 sa nejaví ako dôkaz dostačujúci pre takéto zistenie, a to najmä vzhľadom na absenciu zisťovania profesijného zaradenia žalobcu min. v období služby hodnotenej ministerstvom (spätne) v oznámení z 25.11.2013 ako služby I. kategórie funkcií, teda na absenciu ozrejmenia dôvodov a podkladov takého hodnotenia služby v aktuálnom čase jej výkonu. Požiadavka dôkladného zistenia skutočného stavu veci v tomto smere je umocnená tým, že práve aj v nadväznosti na dôsledky vyplývajúce z obdobia služby v I. kategórii funkcií

formulovala žalovaná dôvodnosť tak závažného zásahu do existujúceho stavu dlhoročného poberania starobného dôchodku ako je jeho odňatie. V kontexte uvedeného sa preto javí ako opodstatnená aj žalobná námietka, že v rozpore so závermi najvyššieho súdu v jeho zrušujúcom rozsudku zo dňa 27.05.2020 žalovaná nekonala a nevyzvala žalobcu na špecifikovanie jeho profesijného zaradenia.

42. V prípade vzniku nároku žalobcu na starobný dôchodok vo veku 55 rokov pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z. z., ako to ustálila žalovaná (kedy jedine môže byť relevantné posudzovanie nepretržitosti zamestnania ku dňu 30.06.2002 pre existenciu právomoci žalovanej k rozhodovaniu o starobnom dôchodku) má správny súd za to, že judikatórnu požiadavku nepretržitosti zamestnania ku dňu 30.06.2002 pre danosť kompetencie Sociálnej poisťovne rozhodovať o starobnom dôchodku, na ktorý vznikol nárok podľa § 132 zákon č. 100/1988 Zb. pred 30.06.2002, nie je možné stotožňovať s existenciou nepretržitej doby účasti na dôchodkovom poistení počnúc od vzniku nároku na starobný dôchodok až ku dňu 30.06.2002. Teda „nepretržitosť trvania zamestnania“ nie je možné posudzovať v intenciách a podľa kritérií, podľa ktorých sa zamestnanie a jeho trvanie, resp. v nadväznosti na to náhradné doby, posudzujú z hľadiska dosiahnutej doby účasti na dôchodkovom poistení, ktorá je rozhodná pre splnenie podmienok pre vznik nároku na starobný dôchodok.

43. Požiadavka „nepretržitosti zamestnania k 31.12.2003“ je v zákonnej úprave použitá v ustanovení § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, a to ako kritérium aplikovania hmotnoprávnej úpravy pre určenie sumy dôchodku, na ktorý vznikol nárok za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. účinného do 31.12.2003 (teda aplikovania starej úpravy v zákone č. 100/1988 Zb., za účinnosti ktorej vznikol nárok alebo novej úpravy v zákone č. 461/2003 Z. z.). Podmienkou (kritériom) aplikácie novej úpravy je, že poistenc „je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok (...)“ Predmetné ustanovenie tak nerieši otázku právomoci/kompetencie, ale len otázku aplikovateľnej hmotnoprávnej úpravy na určenie sumy dôchodku.

44. Požiadavka „nepretržitosti zamestnania k 30.06.2002“ ako kritérium určenia kompetentného orgánu na rozhodovanie o starobnom dôchodku (danosti právomoci Sociálnej poisťovne alebo osobitného orgánu sociálneho zabezpečenia) bola formulovaná výlučne judikatúrou, a to v nadväznosti vyčlenenie osobitného systému sociálneho zabezpečenia zo všeobecného zákonom č. 328/2002 Z. z., bez zmeny všeobecnej právnej úpravy dôchodkového zabezpečenia zákonom č. 100/1988 Zb., ktorá zostala naďalej účinná až do 31.12.2003. Preto vymedzenie obsahu tejto požiadavky nesmie opomínať jej zmysel a účel, ktorý podľa správneho súdu spočíva v kontinuite (civilnej) zárobkovej činnosti dotknutých osôb po vzniku nároku na starobný dôchodok s dôrazom na kontinuitu k momentu zmeny právnej úpravy vyčlenením osobitného systému sociálneho zabezpečenia zo všeobecného systému, a nie s dôrazom na pokrytie celého obdobia od vznik nároku na starobný dôchodok účasťou na dôchodkovom poistení.

45. Preto samotná okolnosť, že žalobca bol v období od 11.06.2001 (kedy dosiahol vek 55 rokov a kedy mu podľa žalovanej vznikol nárok na starobný dôchodok) do 17.02.2002 evidovaný ako nezamestnaný bez poberania dávky v nezamestnanosti a uvedené obdobie v zmysle § 9 ods. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom od 01.01.2021 v spojení s § 8 ods. 1 a § 6 ods. 1, 2 zákona č. 100/1988 Zb. nezakladá účasť na dôchodkovom poistení, neodôvodňuje nesplnenie kritéria nepretržitosti zamestnania ku dňu 30.06.2002 pre danosť kompetencie Sociálnej poisťovne na rozhodovanie o jeho starobnom dôchodku. A to vzhľadom k tomu, že žalobca bol následne počnúc od 18.02.2002 až do 10.06.2008 zamestnaný v pracovnom pomere, teda aj ku dňu 30.06.2002 a následne aj ku dňu 31.12.2003.

46. V danej veci nebolo možné opomenúť ani skutočnosť, že nejde o rozhodovanie o priznaní starobného dôchodku, ale o jeho odňatí po ôsmich rokoch jeho poberania, keď bola postupom žalovanej vytvorená situácia, kedy žalobca napriek svojmu nespornému právu mať zhodnotenú v dávkach starobného zabezpečenia celé obdobie účasti na dôchodkovom poistení, má zhodnotenú v ním poberanej dávke len obdobie 26 rokov služobného pomeru (v spojení s vojenskou službou). Pritom už viac ako sedem rokov od odňatia starobného dôchodku počnúc od 16.10.2016 nemá v žiadnej dávke dôchodkového zabezpečenia zhodnotenú obdobie účasti na dôchodkovom poistení titulom tzv. civilného zamestnania v trvaní 20 rokov. Teda nebolo možné opomenúť, že ide o rozhodnutie žalovanej o odňatí starobného dôchodku, ktoré vyvolalo závažný zásah do už existujúceho a dokonca postupom žalovanej konštituovaného právneho stavu priznania a dlhodobého poberania starobného dôchodku žalobcom, v ktorom bola doba jeho účasti na dôchodkovom poistení titulom civilného zamestnania v plnom rozsahu zhodnotená.

47. V tejto súvislosti tiež nebolo možné opomenúť, že Ministerstvo vnútra SR, ako orgán podľa názoru žalovanej kompetentný na rozhodovanie o starobnom dôchodku žalobcu, pokračovanie v konaní o jemu žalovanou postúpených žiadostiach žalobcu o priznanie a o zvýšenie starobného dôchodku, podmieňuje právoplatnosťou rozhodnutia žalovanej o odňatí tohto dôchodku a prevedením poistného zo strany žalovanej v zmysle § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z., zamýšľanú aplikáciu ktorého ustanovenia na posúdenie žiadostí žalobcu súčasne avizuje. Teda aplikáciu pojednávajúceho o zvyšovaní starobných dôchodkov, na výplatu ktorých vznikol nárok pred 01.01.2004, čo zjavne nie je prípad žalobcu (u ktorého nárok na výplatu vznikol až podaním žiadosti o priznanie starobného dôchodku od 11.06.2008 a nie skoršou žiadosťou na ktorú poukazuje ministerstvo aj v spojení so skutočnosťou, že na nej žalobca netrval). Uvedený postoj a postup ministerstva podporuje názor žalobcu o tom, že sa ministerstvo nehľási bezvýhradne k svojej kompetencii, ktorá okolnosť len umocňuje závažnosť zásahu do práv žalobcu odňatím starobného dôchodku bez toho, že by ministerstvo, ako orgán kompetentný podľa žalovanej, o jeho priznaní rozhodol.

48. K nosnej žalobnej argumentácii žalobcu, že pre danosť kompetenciu žalovanej je rozhodné že žalobca žiadal o priznanie starobného dôchodku a tento mu bol priznaný až od dosiahnutia všeobecného dôchodkového veku 62 rokov počas účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z., správny súd konštatuje, že vznik nároku na starobný dôchodok je vymedzený objektívnymi skutočnosťami (dosiahnutie veku a doby účasti na dôchodkovom poistení) a samotná okolnosť, kedy a odkedy žiadal žalobca o priznanie starobného dôchodku uvedené neovplyvňuje. V danom prípade nezávisle od vyššie uvedených záverov, pri nesporne dosiahnutej dobe služby žalobcu najmenej v trvaní 20 rokov žalobcovi vznikol nárok na starobný dôchodok vždy za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. podľa § 132 ods. 1 písm a) alebo b), teda dosiahnutím veku 55 alebo 57 rokov, a nie podľa zákona č. 461/2003 Z. z. účinného až od 01.01.2004. Úprava v ustanovení § 261 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. umožňuje len určenie sumy starobného dôchodku, na ktorý vznikol nárok za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb., podľa neskoršieho predpisu t. j. zákona č. 461/2003 Z. z. za podmienky, že poistenec „je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok“. Preto takto koncipovanú žalobnú námietku správny súd nevyhodnotil v intenciách vyššie uvedených dôvodov svojho rozhodnutia ako relevantnú pre určenie kompetencie žalovanej a posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia.

49. K ostatnej žalobnej argumentácii žalobcu, správny súd konštatuje, že samotná odlišnosť dávky výsluhového príspevku (ktorý nie je dávkou podľa zákona č. 328/2002 Z. z. len sa považuje za výsluhový dôchodok po jeho účinnosti) a starobného dôchodku, tak čo do podmienok vzniku týchto nárokov, aj výpočtu sumy týchto nárokov nie je sporná, avšak pre posúdenie kompetencie žalovanej a zákonnosti napadnutého rozhodnutia je relevantná len v intenciách vyššie uvedených záverov správneho súdu.

50. Vo vzťahu k namietaným nedostatkom záhlavia a výrokovej časti napadnutého rozhodnutia, správny súd konštatuje, že ide o také formálne nedostatky napadnutého rozhodnutia, ktoré nie sú spôsobilé vyvolať jeho nezákonnosť, a preto túto námietku nehodnotil ako dôvodnú.

51. Pokiaľ žalobca vo svojej žalobnej argumentácii dôvodí danosť kompetencie žalovanej na rozhodovanie o jeho starobnom dôchodku aj ustanoveniami článkov 15, 30 a 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, správny súd konštatuje, že predmetný dohovor v označených ani iných ustanoveniach nerieši kompetenčné otázky. Ak podľa článku 15 tohto dohovoru krytou sociálnou udalosťou je prežitie ustanoveného veku, k uvedenému sa správny súd už vyjadril vyššie v súvislosti s nosnou žalobnou námietkou a objektívnymi skutočnosťami rozhodnými pre vznik nároku na starobný dôchodok (vrátane veku). Podľa článku 30 „Vnútroštátne zákonodarstvo zabezpečí za predpísaných podmienok zachovanie nadobúdaných práv na príspevkové invalidné, starobné a pozostalostné dôchodky.“ Predmetné ustanovenie dohovoru je v danej veci relevantné a bolo zohľadnené v intenciách vyššie formulovaných záverov správneho súdu. Pokiaľ ide o úpravu obsiahnutú v článku 33 dohovoru, správny súd konštatuje, že je ňou nepriamo riešené aj pokrytie všetkých dôb účasti na dôchodkovom poistení dávkami dôchodkového zabezpečenia, pričom v danej veci nebolo sporným, že žalobcovi prináležia dávky za všetky doby jeho poistenia, spornou je otázka kompetentného orgánu, ktorý o nich má rozhodnúť, čo označený článok nerieši.

52. Na základe vyššie uvedených skutočností správny súd podľa § 191 ods. 1 písm. písm. c) a e) SSP, z dôvodu, že napadnuté druhostupňové ako aj prvostupňové rozhodnutie žalovanej vychádzalo

z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, tieto rozhodnutia žalovanej zrušil. (výrok I.)

53. Podľa § 191 ods. 6 veta prvá SSP, právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný, ak opätovne pristúpi k odnímaniu starobného dôchodku žalobcu.

54. Podľa § 167 ods. 1 SSP správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Nakoľko bol žalobca v konaní pred správnym súdom úspešný, správny súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na úplnú náhradu trov konania voči žalovanej. (výrok II.) O výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku súdny úradník podľa § 175 ods. 2 SSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, v lehote jedného mesiaca odo dňa doručenia rozhodnutia správneho súdu.

Kasačná sťažnosť sa podáva na Správnom súde v Košiciach, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1,2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že:

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP). Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).